

TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2005 - 2008

Ennakkokuva Teatterikorkeakoulun valo- ja äänisuunnittelun laitoksen ja Tampere Biennalen yhteistyöstä, Suomen Teatteriorkesteri Tampere Biennalessa 31.3.2004. Kuva: William Iles. Ulkoasu: Jaana Forsström

TEATTERIKORKEAKOULU
TEATERHÖGSKOLAN

Teatterikorkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2005 - 2008

Johdanto	1
1. Yliopiston tehtävä ja tavoitteet	1
1.1 Tanssi ja teatteri	1
1.2 Yliopiston tehtävä ja tavoitteet	1
2. Toimintaympäristö	2
2.1 Asema Suomen yliopistolaitoksessa	2
2.2 Toimintaympäristön muutos	2
2.3 Kansainvälinen kehitys	3
3. Toiminnan tavoitteet	3
3.1 Perus- ja jatkokoulutus	3
3.2 Pedagogiikka	4
3.3 Opiskelijavalinta	4
3.4 Kesälukukausi	5
3.5 Aikuiskoulutus	5
4. Rakenteellinen kehittäminen ja henkilöstö	5
4.1 Valo- ja äänisuunnittelun laitoksen paluumuutto	5
4.2 Organisaatio ja sen palvelut	6
4.3 Yliopiston sisäiset tulosneuvottelut	6
5. Yhteiskunnallinen vaikuttaminen	7
6. Taloudelliset voimavarat vuonna 2005	7
6.1 Esitys voimavaroiksi	7
6.2 Tilakustannukset	8
6.3 Maksullinen toiminta	8
Liite: Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma	
Liite: Julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma	
Liite: Sivuaineopinnot	
Erillinen liiteosa	
Hanke-esitykset	10-18
Virtuaaliyliopistohankkeet	19-24

Teatterikorkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2005 - 2008

Johdanto

Yliopiston toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2005 - 2008 on tarkiste ajanjaksolle 2004 - 2007 laaditusta toiminta- ja taloussuunnitelmasta. Tätä asiakirjaa on päivitetty hallituksessa 10.12.2003 hyväksytyyn kokonaisstrategian mukaisesti. Strategia on laadittu vuosille 2004 - 2012.

Asiakirja sisältää myös yliopiston johdon ja laitosten vuosittaisessa tulosneuvottelussa esiin nousseet kysymykset.

Tämän julkaisun sisältämät suunnitelmat ja ehdotukset ovat yliopiston omia eikä niihin vielä sisälly opetusministeriön kannanottoja. Toiminta- ja taloussuunnitelmaa on käsitelty yliopiston yhteistoiminta-neuvoston kokouksessa 6.2.2004 ja se on hyväksytty yliopiston hallituksessa 12.2.2004.

1. Yliopiston tehtävä ja tavoitteet

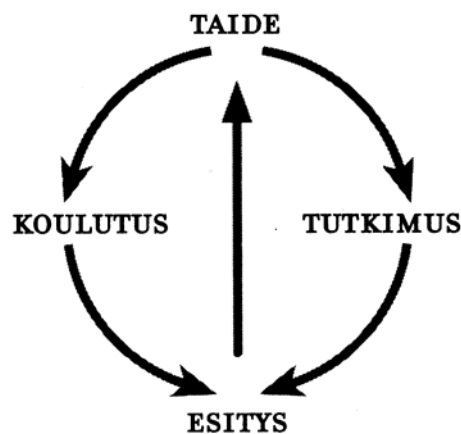
1.1 Tanssi ja teatteri

Tanssi ja teatteri, niiden harjoittaminen ja niistä nauttiminen, kuuluvat kulttuurien ja yhteisöjen elämään. Ne ja niiden sovellukset ovat omalakisista, kehittyviä taiteita. Niillä on oma, välineellisyydestä vapaa arvonsa. Ne heijastavat, vahvistavat ja kritisoivat yhteiskunnan rakenteita, tavoitteita ja arvoja. Ne tarjoavat esteettisiä, emotionaalisia ja älyllisiä elämyksiä. Niiden jokainen elävä esitys jatkaa ja uudistaa vuosituhantia perinteitä. Jokainen elävä esitys, tavoitteistaan riippumatta, on repliikki keskusteluun joka kehittää yhteiskuntaa avoimeksi, sivistyneeksi ja inhimilliseksi.

1.2 Yliopiston tehtävä ja tavoitteet

Teatterikorkeakoulu on autonominen taideyliopisto. Sen toiminnan perusta on käsitys tanssin ja teatterin arvosta yksilölle ja yhteisölle. Se palvelee taidetta, opiskelijoita ja yhteiskuntaa.

Se täyttää tehtävänsä olemalla taidealojensa johtava kouluttaja, näyttämötaiteen uudistaja, kansainvälisen taide- ja tiedeyhteisön arvostama tutkimusyksikkö.

Yliopisto on yksi Suomen neljästä taideyliopistosta. Yliopistossa on mahdollisuus suorittaa tanssitaiteen maisterin tutkinto tanssijan, koreografin ja tanssinopettajan koulutusohjelmissa sekä teatteritaiteen maisterin tutkinto näyttelijäntyön, ruotsinkielisen näyttelijäntyön, ohjauksen, dramaturgian, esitystaiteen ja -teorian, teatteri-ilmaisun opettajan ja valo- ja äänisuunnittelun koulutusohjelmissa.

Yliopisto kantaa päävastuun ruotsinkielisten tanssi- ja teatteritaiteilijoiden koulutuksesta. Ruotsinkielisen näyttelijäntyön laitoksella on lisäksi pohjoismainen maisterinkoulutusohjelma, jossa muissa pohjoismaissa kandidaatin tutkinnon suorittaneet näyttelijät voivat hankkia maisterin tutkinnon.

Yliopiston ydinosaaminen on elävä tanssi- ja teatteriesitys ja sen muunnelmat. Ratkaisut koulutusalojen muutoksista tehdään ydinosaamisen lähtökohdasta.

Yliopiston koulustoitto keskittyy Haapaniemenkadun ja Sörnäisten rantatien kortteliin.

Yliopisto - sen tilat, toimintakulttuuri, taiteelliset ja pedagogiset perinteet - on orgaaninen kokonaisuus jolla on oma vahva identiteetti. Se edistää yliopiston tehtävien täyttämistä, ja on siten myös taide- ja yliopistomaailman etu.

2. Toimintaympäristö

2.1. Asema Suomen yliopistolaitoksessa

Teatterikorkeakoulun lähin yhteistyöpiiri on muut taideyliopistot. Yliopisto harjoittaa yhteistyötä tiedeyliopistojen kanssa. Yliopistomaailmassa vaikuttamiseen taideyliopistojen yhteistyö tarjoaa tehokkaan väylän. Yliopisto pitää säännöllistä yhteyttä tanssi- ja teatterialan koulutusta harjoittaviin ammattikorkeakouluihin ja arvioi niiden kanssa koulutuksen sisältöjä ja rakenteita, työllisyyttä ja työnjaon toimivuutta.

2.2 Toimintaympäristö

Pääkaupunkiseutu on kansainvälinen monikulttuurinen metropoli jossa on tyypillinen eurooppalaisen suurkaupungin taide-elämä sekä vakiintuneet instituutiot, että kasvava innovatiivinen vapaa kenttä jonka organisaatiot ja rahoitus ovat jatkuvassa muutoksen tilassa. Maakunnat ja niiden keskuksat vahvistavat asemaansa, samoin taide niiden identiteetti- ja vetovoimatekijänä. Molemmat kehityskulut ovat yliopiston kannalta positiivisia ja avaavat mahdollisuuksia.

Suuret ikäluokat ovat siirtymässä työelämän ulkopuolelle. Työllisyystilanne on parantunut. Taiteen sisältö ja yleisösuhte on muuttunut. Sukupolvien vaihtumisella on myös vaikutuksensa instituutioiden rakenteisiin, johtamiseen ja tapaan hahmottaa niiden tehtäviä. Tavat elää tanssi- ja teatteritaiteilijana monipuolistuvat. Työmahdollisuudet nykymuotoisen taiteellisen tuotannon ulkopuolella lisääntyvät. Sähköiset mediat ovat yhä tärkeämpi työnantaja. Digitalisoituminen ja vuorovaikutteisuus synnyttävät uusia esitystapoja.

Uudet, taiteiden välillä liikkuvat esittämisen muodot (kuten esitystaide) ja taiteen uudet sosiaaliset funktiot (kuten yhteisöteatteri) lisääntyvät. Samoin lisääntyy teatterin ja tanssin käyttö muiden alojen koulutuksessa, yhteiskunnallisessa toiminnassa ja yritys-elämässä. Monikulttuurisuus alkaa vaikuttaa taiteen tuotantoon, sisältöön ja kysyntään, luo uusia yleisöjä ja koulutustarpeita.

2.3 Kansainvälinen kehitys

Euroopan Unioni muistuttaa liittovaltiota, sen sisäpolitiikan perusjännite on markkinaeurooppa kontra sosiaalieurooppa. Tämä jännite jakaa jäsenvaltioita, ja määrittää yhteiskunnallista keskustelua niiden sisällä. Kulttuuri- ja koulutuspolitiikka ovat kansallisia kysymyksiä, mutta nekin muovautuvat tästä dialogista.

Eurooppalainen koulutusalue on nostanut vaihdon ja liikkuvuuden uudelle tasolle. Varsinkin taidekoulutuksessa on siirrytty jäykistä vaihtojärjestelmistä yksilöllisen liikkuvuuden ja teemakohtaisen yhteistyön tukemiseen.

Baltia on taloudessa ja koulutuksessa saavuttanut pohjoismaat. Viron EU-jäsenyys ja suomalaisesta poikkeava yliopistolainsäädäntö on avannut uusia yhteistyömahdollisuuksia. Pohjoismaat muodostavat eurooppalaisessa kontekstissa arvoyhteisön, joka korostaa avoimuutta ja tasa-arvoa. Varsinkin Baltian ja Pietarin taidekoulutuksella on kansainvälistä vetovoimaa, yliopistolle ne ovat sekä yhteistyökumppaneita että kilpailijoita.

Yliopisto avaa opiskelijoilleen Suomen lisäksi Euroopan taide-elämän, yliopistot ja työmarkkinat. Samoin se antaa opiskelijoille ainekset globaalin vision rakentamiseen mikä on taiteen tulevaisuus maailmassa jonka talouden ja kulttuurin voimakas tulevat 2000-luvun kuluessa siirtymään Aasiaan, ja jossa Euroopan (Venäjä mukaan luettuna) tärkein kysymys on rauha ja yhteistyö islamilaisen maailman kanssa, ja sopeutuminen kasvaviin muuttovirtoihin, ja uskontojen, kulttuurien ja elämäntapojen kirjo Euroopan sisällä

3. Toiminnan tavoitteet

3.1 Perus- ja jatkokoulutus

Suunnittelukaudella otetaan käyttöön kaksiportainen, 3 + 2 tutkintorakenne. Kaikki yliopistoon hyväksytyt opiskelijat suorittavat kandidaatin tutkinnon. Kolme neljäsosaa suorittaa maisterintutkinnon, joko suoraan kandidaatin tutkinnon jälkeen tai myöhemmin. Tohtoriopiskelijoiden määrä on noin 10 prosenttia kandidaatti- ja maisteriopiskelijoiden määrästä.

Maisteriopinnot voivat toteutua myös erillisessä maisteriohjelmassa, työelämästä käsin ja yliopiston perustaman taiteellisen projektin puitteissa (tanssiryhmä, teatteriryhmä).

Yliopistolla on ruotsinkielinen kandidaattiohjelma, ja pohjoismainen ruotsinkielinen maisteriohjelma. Yliopistolla on soveltuvilla aloilla englanninkielisiä maisteriohjelmiä, joko omia tai yhteisiä ulkomaisten yliopistojen kanssa.

Taiteellispainotteiset tohtorintutkinnot ovat yliopiston painopiste. Tieteellinen tutkimus ja jatkokoulutus suunnataan alueille joita yliopisto, sen ydinosaminen, ja opiskelu- ja tutkimusympäristö voi hyödyttää. Eurooppaan on muodostunut taiteellinen tutkimus- ja jatkokoulutusalue. Yliopisto on siinä aktiivinen toimija.

Yliopiston koulutus kaikilla tasoilla on uutta luovaa, autonomista ja kriittistä. Opetus perustuu luottamukseen, henkilökohtaisuuteen ja eettisesti kestäviin työtapoihin. Sen vahvuutena ovat valikoituneet ja motivoituneet opiskelijat, taiteellisesti pätevä opettajakunta, kannustava ilmapiiri, ja tiloiltaan ja teknisesti korkeatasoinen ympäristö. Opettajien ja opiskelijoiden läheinen kontakti, arvioinnin ja palautteen helppous ja niiden nopea vaikutus opintojen suunnitteluun ovat myös olennainen voimavara. Jokaisella opiskelijalla on henkilökohtainen opintosuunnitelma jonka toteutumista seurataan.

Taiteen harjoittaminen ja esittäminen on yliopiston koulutuksen metodi. Esitysten päätarkoitus on koulutus. Muita tarkoituksia kuten kulttuurinen pääoma, taiteellinen profiili, julkisuus, tekijöiden urakehitys, yleisö ei tavoitella päätarkoituksen kustannuksella. Yliopisto tekee jatkuvaa produktioyhteistyötä maan teatterien kanssa. Siinä yliopiston lähtökohta on aina koulutus tai tutkimus. Yliopistolla on toimivia esitysten vaihto-ohjelmia valikoitujen ulkomaisten korkeakoulujen kanssa.

3.2 Pedagogiikka

Yliopisto harjoittaa taidepedagogista tutkimusta. Se kouluttaa tanssi- ja teatteripedagogeja joissa opettajan kompetenssi yhtyy taiteiden syvälliseen, kokemuksen kautta hankittuun tuntemukseen. Yliopisto käyttää taidepedagogista tietämystään omien opettajiensa kouluttamiseen. Se edistää taideaineiden asemaa koululaitoksessa ja yhteiskunnassa. Yliopisto osallistuu taideyliopistojen opettajien yhteiseen pedagogiseen koulutukseen ("taikopeda"). Tämän lisäksi yliopisto järjestää opettajakunnalleen omista tarpeistaan lähtevää pedagogista koulutusta ("täsmäpeda"). Koulutus järjestetään osittain perehdyksen yhteydessä ja osittain räätälöitynä koulutuksena.

3.3. Opiskelijavalinta

Kaksiportainen tutkintorakenne on lisännyt koulutusohjelma-valintojen määrää.

Kandidaattiohjelmien valinnat ovat opiskelijavalintojen strategisista pisteistä. Kandidaattiohjelmien valinnoissa taiteellinen lahjakkuus on tärkein, muut kriteerit ylittävä valintaperuste. Maisteri- ja tohtorikoulutuksen valinnoissa tulevat kysymykseen myös siihenastiset näytöt, opinto- ja työsuunnitelmat, ja arvio kyvystä yliopistollisiin opintoihin.

Valinnat ovat tehokkaita, eettisesti korkeatasoisia ja niihin osallistuvien tietosuoja ja ihmisarvosta huolehtivia. Niitä arvioidaan vuosittain. Niihin kuuluu palautejärjestelmä. Kiintiöitä ei käytetä.

3.4. Kesälukukausi

Yliopiston kesällä tapahtuvaa opetusta on kehitetty. Suunnittelukaudella valmistellaan Teatterikorkeakoulun kesäyliopiston muodossa toteutuvaa kesälukukautta. Se tarjoaa

- tutkinto-opiskelijoille korvaavia ja valinnaisia opintoja ja niihin liittyvää esitystoimintaa
- avointa yliopisto-opetusta
- täydennyskoulutusta.

3.5 Aikuiskoulutus

Taiteilijan ura on jatkuvaa kouluttautumista. Tutkinnon myötä ei saa valmiin taiteilijan leimaa, vaan kuvan tietojensa ja taitojensa aukoista ja kehittämistarpeista. Yliopiston voimana on oma koulutus ja tutkimus, kriittisyys ja riippumattomuus taidealojen ja organisaatioiden sisäisistä intresseistä ja ristiriidoista.

Aikuiskoulutuksen muodot ovat:

- 1) taiteilijoiden ammatillinen täydennyskoulutus
- 2) yleissivistävä koulutus
- 3) kaupalliset koulutuspalvelut

Taiteilijoiden täydennyskoulutus laajentaa ammatillista kompetenssia, syventää taiteilijuutta ja palauttaa perusasioiden äärelle. Teatterikorkeakoulussa se perustuu yliopiston ydinosaamiseen ja omiin opettajavoimiin, ja sitä voidaan toteuttaa myös perusopetukseen integroituna.

Yleissivistävän koulutuksen tärkein väylä on avoin yliopisto. Se tuo yliopiston koulutuksen ja tutkimuksen tuloksia kansalaisten ulottuville, ja tuottaa opintokokonaisuuksia korkeakouluopiskelijoille. Avoin yliopisto ei tarjoa taiteilijakoulutusta, eikä muodosta väylää yliopiston tutkintokoulutusohjelmiin.

4. Rakenteellinen kehittäminen ja henkilöstö

4.1 Valo- ja äänisuunnittelun laitoksen paluumuutto

Valo- ja äänisuunnittelun koulutusohjelma on yliopiston strategian mukaisesti keskittynyt esittävän taiteen valo- ja äänisuunnitteluun. Sen viimeaikainen menestys perustuu juuri tähän linjaukseen. Se on vahvistanut voimakkaasti jatkokoulutusta ja tutkimusta. Mutta muusta yliopistosta erillään valo- ja äänisuunnittelun laitos ei kykene tuomaan täyttä panosta siihen yhteiskunnalliseen ja valtakunnalliseen vaikuttamiseen jota yliopistolta edellytetään.

Yliopiston koulutus on integroitu kokonaisuus joka perustuu esitysten valmistamiseen ja ammattiryhmien yhteistyöhön. Valo- ja äänisuunnittelija muodostavat ohjaajan/koreografin, säveltäjän, lavastajan ja dramaturgin kanssa kiinteän taiteellisen suunnittelutiimin. Valo- ja äänisuunnittelun koulutusohjelma on koulutusajatukseltaan alansa edelläkävijä Euroopassa ja sillä on edelleen mahdollisuus vahvistaa yliopiston asemaa kansainvälisessä koulutuskentässä. Taideteollinen korkeakoulu, Kuvataideakatemia, Sibelius-Akatemia ovat keskeisiä kumppaneita peruskoulutuksen toteuttamisessa kotimaassa.

Yliopisto valmistelee yhteistyössä opetusministeriön ja Senaattikiinteistöjen kanssa valo- ja äänisuunnittelun laitokselle tilahanketta Sörnäisten rantatien kortteliin. Tilahankkeen tavoitteena on että koulutustoiminta voi alkaa Helsingissä vuonna 2007. Nykyiset vuokrasopimukset Tampereella päättyvät helmikuussa 2008.

4.2 Organisaatio ja sen palvelut

Yliopiston kokonaisstrategian kiinteäksi osaksi valmistellaan osastrategia "Organisaatio ja sen palvelut", jossa linjataan oppimisympäristöä, organisaation periaatteita ja rakennetta, toiminnan arviointia sekä rahoitusta vuosille 2004 - 2012. Oppimisympäristössä huomioidaan sekä opetushenkilökunnan että muun henkilökunnan rekrytointi ja koulutus. Siinä tarkastellaan muun muassa yliopiston fyysistä ympäristöä, verkkoympäristöä, teknisiä palveluja ja hallintopalveluja.

Suunnittelukaudella tärkein hanke on taideyliopistojen yhteinen laatuhanke, jonka kokonaistavoitteena on

- 1) tähdätä ymmärrykseen laatutyön ja taideyliopistojen tulosten välisestä yhteydestä koko yhteisössä;
- 2) esittää systemaattisia malleja laadun arviointiin ja työkalujen haltuunottoon; ja
- 3) parantaa ydinprosessien (tutkimus, koulutus, taiteellinen toiminta ja yhteiskunnalliset palvelut) ja tukipalvelujen vuorovaikutusta ja laatua.

Laatuhankkeen yhteydessä käydään lävitse eri ydinprosesseja, kehitetään toiminnanohjausta ja johtamista sekä näihin liittyviä tietojärjestelmiä. Lisäksi pyritään kartoittamaan eri mahdollisuuksia palveluiden tehokkaaseen ja laadukkaaseen tuottamiseen.

Suunnittelukaudella seurataan aktiivisesti eri tietojärjestelmien valtakunnallista kehitystä (henkilöstö- ja taloushallinto, KOTA) ja tehdään yliopiston sisältötuotantoon, sähköiseen asiointiin ja muuhun tietoyhteiskuntakehitykseen liittyviä ratkaisuja. Yliopisto osallistuu 13 muun yliopiston kanssa OODI-konsortioon, jossa valmistellaan tutkinonnuudistuksen johdosta opintohallinnon tietojärjestelmä OODI:ssa toteutettavia muutoksia.

4.3 Yliopiston sisäiset tulosneuvottelut

Yliopiston johto käy vuosittain tulosneuvottelun opetusta antavien laitosten, tukipalveluiden ja erillisyyksiköiden johdon sekä tiettyjen hanketyöryhmien ja johtoryhmien kanssa. Tulosneuvottelu toimii keskustelufoorumina strategisten asioiden tunnistamiseksi, kehittämiseksi ja arvioimiseksi.

Suunnittelukaudelle tulosneuvottelujen kautta esiin nousseita konkreettisia kysymyksiä ja kehittämistarpeita ovat muun muassa seuraavat asiat:

- Virkarakenteet (mm. professuurit, dosentuurit, yliopistolehtoraatit, palkkiolinjaukset)
- Valtion palkkausjärjestelmän uudistus ja sen vaikutukset
- Opettajuuden tukeminen
- Kirjaston tehtävän ja johtamisen selkiyttäminen (esim. kampuskirjastosuunnitelma)
- Maisteriohjelmien kehittäminen osana tutkinnonuudistusta
- Kansainvälistymisen edistäminen
- Koulutusohjelmien välisen yhteistyön ja yhteissuunnittelun kehittäminen
- Tuotantomäärä suhteessa pedagogiikkaan ja resursseihin
- Esitystoiminta ja ison näyttämön puute
- Taiteellispainotteisen tutkimuksen taloudelliset edellytykset
- IT- ja muun opetusteknologian ylläpitäminen
- Opetusteatterin laite- ja ohjelmistokannan päivitys ja käyttökoulutus
- Kiinteistön korjaushankkeet
- Kestävän kehityksen linjaukset

5. Yhteiskunnallisen vaikuttaminen

Teatterikorkeakoulu on aktiivinen ja ulospäin suuntautunut yliopisto. Se pyrkii levittämään koulutuksensa ja tutkimuksensa tuloksia taide- ja tiedemaailman sekä suuren yleisön saataviin. Perinteisen esitystoiminnan lisäksi lehdistö ja digitalisoitunut media tarjoaa tähän uusia mahdollisuuksia. Yliopisto harjoittaa resurssiensa mukaan mitoitettua julkaisutoimintaa sekä yksin että yhteistyössä muiden yliopistojen ja kaupallisten toimijoiden kanssa.

Yliopisto tarjoaa palveluksiaan taiteen alan tutkimus- ja kehityshankkeisiin omista, itsenäisistä ja kriittisistä lähtökohdistaan käsin. Yliopiston tehtävä on valtakunnallinen. Siitä lähtökohdasta voidaan osallistua myös alueellisiin kehityshankkeisiin niin kotipaikkakunnalla kuin muualla Suomessa. Yliopisto toimii kohtauspaikkana ja uusien ideoiden generaattorina. Se tarjoaa tilojaan ja osaamistaan kansallisille ja kansainvälisille tanssi- ja teatterialan tapahtumille.

Teatterikorkeakoulun opettajien taiteellinen kompetenssi on tunnettu ja tunnustettu. Opetustyö ei katkaise omaa taiteellista toimintaa. Professorit ovat omien taidealojensa aktiivisia kehittäjiä.

6. Taloudelliset voimavarat vuonna 2005

6.1 Esitys voimavaroiksi

Seuraavassa on esitetty voimavaroja koskevat tiedot. Toimintamenojen perusrahoitus lasketaan opetusministeriössä.

Toimintamenot

Perusrahoitus	OPM laskee
Tuloksellisuus	OPM laskee

Uudet hankkeet

Tutkintorakenteen toimeenpano	100 000 €
Kansainvälistymisen edistäminen	174 000 €

Virtuaaliyliopisto

Virtuaaliyliopistohankkeet	140 000 €
----------------------------	-----------

Aiemmin sovitut hankkeet

Digitaalisen äänen tutkimusprojekti	200 000 €
-------------------------------------	-----------

Maksullinen toiminta

Yliopiston liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulotavoite on 620 000 € ja kannattavuustavoite 15 000 € (2 % tuloista). Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat on esitetty liitteenä. Yliopistolla ei ole tiedossaan merkittävää yhteisrahoitteista toimintaa eikä myöskään sponsorointituloja.

6.2 Tilakustannukset

Yliopiston toimitilojen tilakustannukset ovat Helsingissä 2 700 000 € ja Tampereella 560 000 €, eli yhteensä 3 260 000 €. Pääomavuokra on sidottu elinkustannusindeksiin ja hoitokustannukset nousevat kustannustason mukaan. Suunnittelukaudella mahdollisesti tehtävä päätös valo- ja äänisuunnittelun laitoksen palauttamisesta Helsinkiin ei tule nostamaan yliopiston kiinteistömenoja, mutta valo- ja äänisuunnittelun laitoksen tilaratkaisun suunnittelu ja varustelu aiheuttaa lisäkustannuksia.

6.3 Maksullinen toiminta

Liiketaloudellinen toiminta

Yliopiston liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulotavoite on 620 000 € ja kannattavuustavoite on 15 000 € (2% tuloista). Yliopiston maksullisen toiminnan kannattavuus on teatteritekniikan suunnittelu- ja konsultointiyksikön (Teakon) varassa. Maksullisena toimintana toteutettavan aikuiskoulutuksen kannattavuus on ongelmallinen. Yliopisto esittää varattavaksi 100 000 € aikuiskoulutuksen tuotekehitysrahoitusta.

Tuotekehitysrahan tarve perustuu teatteri- ja tanssialan ammatillisen täydennyskoulutuksen toimintaympäristön erityispiirteisiin. Aikuiskoulutuksen tukemiseen osoitetun rahoituksen tulee tulla yliopiston muuten määräytyvän perusrahoituksen päälle. Tuotekehitysrahan vähentäminen varsinaisista toimintamenoista heikentäisi yliopiston muun toiminnan eli perus- ja jatkokoulutuksen toimintaedellytyksiä.

Aikuiskoulutusyksikön tärkein asiakaskunta on teatteri- ja tanssitaiteen esiintyvät taiteilijat. Heistä valtaosa toimii freelancereina ja he maksavat näin ollen ammatillisen täydennyskoulutuksensa itse. Kurssimaksun suuruus vaikuttaa ratkaisevasti kursseilla hakeutuvien opiskelijoiden määrään ja sitä kautta mahdollisuuksiin järjestää kursseja. Laitosteattereidenkaan taloudellinen tilanne ei mahdollista mittavaa täydennyskoulutuksen hankintaa taiteelliselle henkilökunnalle. Toimintaympäristön takia kurssien hinnoittelussa ei käytännössä kyetä kattamaan edes kurssien kaikkia tuotantokustannuksia.

- **ammattillinen täydennyskoulutus**

Aikuiskoulutuksen osuus maksullisen toiminnan tulotavoitteesta on 250 000 € ja kannattavuustavoitteesta 1 000 €. Aikuiskoulutuksen vuoden 2004 tulotavoite perustuu olettamukseen hintatuen käytöstä.

- **teatteritekniset suunnittelu- ja konsultointipalvelut**

Teatteritekniikan suunnittelu- ja konsulttipalveluiden eli Teakonin osuus maksullisen toiminnan tulotavoitteesta on 300 000 € ja toiminnan kannattavuustavoite on 10 000 €.

- **muu maksullinen toiminta**

Yliopiston muiden yksiköiden maksullinen toiminta on vähäistä, lähinnä tilojen ja laitteiden vuokraus-toiminnan tuottoja. Muiden yksiköiden osuus tulotavoitteesta on 70 000 € ja tuottotavoitteesta 4 000 €.

Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta

- **avoin yliopisto-opetus**

Avoimen yliopisto-opetuksen tavoite kaudella 2005 - 2008 on vuosittain 150 laskennallista kokopäivästä opiskelijapaikkaa. Vuosille 2004 - 2006 on avoimeen yliopisto-opetukseen osoitettu tulossopimuksessa 86 000 €.

LIITE

Liiketaloudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2002 toteutunut (1 000 €)	2003 arvio (1 000 €)	2004 tavoite (1 000 €)	2005 arvio (1 000 €)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	735	583	660	550
- maksullisen toiminnan muut tuotot	56	79	80	70
Tuotot yhteensä	791	662	740	620
KUSTANNUKSET				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	15	20	20	20
Henkilöstökustannukset	427	415	445	375
Vuokrat	19	10	10	10
Palvelujen ostot	90	60	70	55
Muut erilliskustannukset	84	50	50	50
Erilliskustannukset yhteensä	635	555	595	510
KÄYTTÖJÄÄMÄ	155	107	145	110
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	103	90	83	80
- poistot	7	6	6	5
- korot	1	1	1	
- muut yhteiskustannukset	26	20	10	10
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	137	117	100	95
Kokonaiskustannukset yhteensä	772	672	695	605
YLI-/ALIJÄÄMÄ	19	-10	45	15
Käyttöjäämä (% tuloista)	20 %	16 %	20 %	18 %
Yli-/alijäämä (% tuloista)	2 %	-1 %	6 %	2 %
Tulot % kustannuksista	102 %	99 %	106 %	102 %
Hintatuki (1 000 €)	25	80	66	0
Yli-/alijäämä (% tuloista) hintatuki huomioon	5 %	9 %	14 %	

LIITE

Julkisoikeudellisen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2002 toteutunut (1 000 €)	2003 arvio (1 000 €)	2004 arvio (1 000 €)	2005 arvio (1 000 €)
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
- maksullisen toiminnan myyntituotot	76	85	85	85
- maksullisen toiminnan muut tuotot				
Tuotot yhteensä	76	85	85	85
KUSTANNUKSET				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	5	2	2	2
Henkilöstökustannukset	157	163	145	145
Vuokrat	3	1		
Palvelujen ostot	19	25	20	20
Muut erilliskustannukset	6	5	5	5
Erilliskustannukset yhteensä	190	196	172	172
KÄYTTÖJÄÄMÄ	-114	-111	-87	-87
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	14	15	15	15
- poistot	2	2	2	2
- korot				
- muut yhteiskustannukset	8	8	8	8
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	24	25	25	25
Kokonaiskustannukset yhteensä	214	221	197	197
ALIJÄÄMÄ	-138	-136	-122	-122
Käyttöjäämä (% tuloista)	-189 %	-130 %	-102 %	-102 %
Alijäämä (% tuloista)	-181 %	-160 %	-143 %	-143 %
Tulot % kustannuksista	35 %	39 %	43 %	43 %
Hintatuki (1 000 €)	86	86	86	86
Alijäämä (% tuloista) hintatuki huomioituna	-32 %	-29 %	-15 %	-15 %

RAPORTTI SIVUAINEOPINNOISTA VUONNA 2003

Yliopisto	Teatterikorkeakoulu
-----------	---------------------

Sivuaineopinnot vuonna 2003

Tässä yliopistossa alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa opiskelevien suoritukset toisessa yliopistossa

Koulutusala *	Opiskelijat	Suoritettut opintoviikot
ohjaus	1	3
dramaturgia	1	5
Yhteensä	2	8

* koulutusala jota opiskelee tässä yliopistossa

Muiden yliopistojen opiskelijoiden suoritukset tässä yliopistossa

Koulutusala *	Opiskelijat	Suoritettut opintoviikot
ohjaus	1	6
tanssi	1	5
valo- ja äänisuunnittelu	1	6
Yhteensä	3	17

* koulutusala jota tullut opiskelemaan tähän yliopistoon

Hanke-esitykset 2005 - 2006

Tutkinnonuudistuksen toimeenpano

Kansainvälisyyden edistäminen

HANKE-ESITYS VUOSILLE 2005 - 2006

Yliopisto Teatterikorkeakoulu
Hankkeen sisältökuvaus (maisteriohjelmien osalta vähintään seuraavalla sivulla olevat tiedot):
Tutkinnonuudistuksen toimeenpano
Teatterikorkeakoulussa tutkinnonuudistuksen filosofia pohjautuu teatteri- ja tanssitaiteen ja työmarkkinoiden kehitykseen sellaisena kuin se on arvioitu kansallisissa ja kansainvälisissä strategioissa. Koulutusohjelmissa suoritettun ydinainesanalyysin perusteella tutkinnot uudistetaan sekä sisällön että rakenteen osalta. Uudistus edellyttää jatkuvaa suunnittelun ja opetusjärjestelyjen koordinoitua. Yliopisto on suunnitellut maisteriohjelmien kirjon, joka on kotimaisesti ja ulkomaisesti houkutteleva sekä aikaansa seuraava.
Yliopisto hakee 200 000 € hankerahoitusta uudistettujen teatteri- ja tanssitaiteen tutkintojen toimeenpanoa varten. Rahoitus jaksoituu vuosille 2005 - 2006.
Rahoitus haetaan tutkinnonuudistuksen suunnittelijaan, tuottajaan ja erikoisasiantuntijoiden kutsumiseen. Suunnittelija koordinoi, arvioi ja kehittää koulutusohjelmien uudistusta sekä teatteritaiteen laitoksen toimintaa. Tuottaja organisoii tanssiryhmän ja NorMa-kurssin kiertue-toimintaa ja opiskelijoiden harjoittelua. Lisäksi tutkintojen toimeenpanoa varten tarvitaan eri alojen vierailevia asiantuntijoita kotimaasta ja ulkomailta

Opetusministeriön aiemmin osoittama hankerahoitus (vuosi / euromäärä)
--

Kustannusarvio (1000 €)	Yhteensä	2005	2006	2007
Yhteensä	238	119	119	
Yliopiston osuus	38	19	19	
Opetusministeriö	200	100	100	
Muu rahoitus				
- sovittu				
- mahdollinen				

Mikäli kyseessä on uuden koulutuksen käynnistäminen, tämä on	
- pysyvä koulutuslaajennus (tulisi ottaa huomioon seuraavan kauden tutkintotavoitteissa)	
- määräaikainen koulutuslaajennus	
- toiminnan uudelleen suuntaaminen (olemassa olevaa koulutusta profiloimaan uudelleen tai koulutuslaajennuksen yhteydessä vähennetään koulutusta toisaalla)	

Hankkeen prioriteettinumero yliopiston sisällä: Nro 1

Tutkinnonuudistuksen toimeenpano - Teatterikorkeakoulun hanke-esitys vuosille 2005 - 2006

Teatterikorkeakoulussa tutkinnonuudistuksen filosofia pohjautuu teatteri- ja tanssitaiteen ja työmarkkinoiden kehitykseen sellaisena kuin se on arvioitu kansallisissa ja kansainvälisissä strategioissa. Koulutusohjelmissa suoritettun ydinainesanalyysin perusteella tutkinnot uudistetaan sekä sisällön että rakenteen osalta huomioiden myös avoin yliopisto ja virtuaaliyliopisto. Uudistus edellyttää jatkuvaa suunnittelun ja opetusjärjestelyjen koordinoitua. Yliopisto on suunnitellut maisteriohjelmien kirjon, joka on kotimaisesti ja ulkomaisesti houkutteleva sekä aikaansa seuraava.

Teatteri- ja tanssialan tutkinnonuudistuksen tavoitteista

Nykyisin opetussuunnitelmat toteutetaan erittäin tiiviissä aikataulussa. Opetusta järjestetään pääsääntöisesti elokuun puolivälistä toukokuun loppuun kokopäiväisesti opiskellen ilman pitempiä lomia. Tämän lisäksi opiskelijalla on esityksiä ja itsenäistä työskentelyä. Erikoistumisen, monialaisuuden ja koulutusjärjestelmän muuttumisen - ammattikorkeakoulujen vakiintuminen - takia on tarpeellista jakaa opinnot viidelle vuodelle. Koulutuksen painopistettä siirretään enemmän maisteriopintoihin ja -ohjelmiin.

Kolmivuotinen kandidaatin tutkinto muodostuu alan ytimeä, ammatin harjoittamisen perusvälineiden haltuunotosta.

Uudistuksessa maisteriopinnot ovat kaksivuotisia maisteriohjelmien tapaan. Jo koulutuksen aikana tulee huomioida tanssi- ja teatteritaitelijoiden työn ja tehtävien monipuolistuminen. Syventävät opinnot tähtäävät siihen, että opiskelijat löytävät oman taitelijuuksensa, syventävät tietojansa, orientoituvat myös kansainvälisesti kansainvälisten työpajojen ja poikkitaiteellisten kokeilujen kautta. Opiskelijaa ohjataan oman työnsä analysointiin ja oman tiensä löytämiseen taiteessa ja työelämässä. Syventävät opinnot ovat myös itsenäisen työskentelyn ja itsensä työllistämisen kehittämistä.

Maisteriopinnoilla ja -ohjelmilla on kaikilla oma profiili, joka vastaa ajan vaatimuksia ja kansainvälistä tasoa. Maisterin tutkinto luodaan ohjelmaksi jonka aikana opiskelijat täydentävät taidollisia ja tiedollisia erikoisalueita. Sähköiset välineet ovat yhä tärkeämpiä todellisina työnantajina. Digitalisoituminen ja vuorovaikutteisuus synnyttävät uusia esitystapoja. Työmahdollisuudet nykytuotoisen taiteellisen tuotannon ulkopuolella lisääntyvät.

Yhteydet ja vertailukohteet kansainvälisyyteen ovat tärkeitä. Yliopiston tehtävänä on näyttämötaiteen uudistaminen, mutta useilta aloilta Suomessa puuttuu erikoistuntijoita. Siksi on tärkeää tutustua etenkin eurooppalaiseen taide- ja kulttuurinäkemysiin sekä luoda verkostoja maisteriohjelmien kehittämiseksi ja osallistua kansainväliseen keskusteluun. Maisteriohjelmien kansainvälistyminen on luonnollinen seuraus myös kun kehitetään poikkitaiteellisia uutta luovia työpajoja.

Syventävät opinnot ovat välivaihe työelämään. Koulutuksessa kiinnitetään erityistä huomiota opintojen ohjaukseen ja itsensä työllistämistaitoihin. Eri työnantajatahojen kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä. Teatteri ja tanssi on ensembletyötä. Opinnot organisoidaan niin että jo opintojen aikana opiskelijoilla on helpompi löytää tulevat työkuppaninsa.

Taiteilijan ura on jatkuvaa kouluttautumista. Työllistävän vaikutuksen lisäksi tavoitteena on elinikäisen oppimisidean vahvistaminen. Suunnitelmissa on myös lähivuosina aloittaa kesäyliopistotoiminta, jossa idea parhaiten toteutuisi.

Konkreettisia toimenpiteitä

Teatteritaiteen laitos

Vuoden 2004 alussa perustettiin teatteritaiteen laitos, jonne sijoitettiin näyttelijäntyön, ohjauksen, dramaturgian ja esitystaiteen ja -teorian koulutusohjelmat. Näyttelijöiden, ohjaajien ja dramaturgien yhteistyö teatteriryhminä edellyttää yhteistyön opiskelua osana koulutusta. Koulutusohjelmien yhteistyöllä ja opiskelijan valinnanmahdollisuuksilla voidaan antaa monipuolisen teatteriammattilaisuuden ja taiteellisen laaja-alaisuuden valmiuksia. Henkilökohtaisen opintosuunnitelman edellyttämä valinnaisuus voidaan toteuttaa parhaiten juuri koulutusohjelmien välisellä yhteistyöllä kehitettäessä maisteriohjelmia.

Teatteritaiteen laitoksen neljän koulutusohjelman välisen yhteistyön onnistuminen edellyttää professorien ja opettajakunnan tiivistä ja sujuvaa kommunikaatiota. Yhteiset toimintaperiaatteet tulee muotoilla. Myös eri osapuolten osaamisen hyödyntäminen vaatii suunnittelun ja koordinoinnin kehittämistä.

Jotta laitosyhdistyminen edistäisi yhteissuunnittelua, opetusjärjestelyjä ja esitystoimintaa ja vapauttaisi siten määrärahoja päällekkäisestä toiminnasta, laitoksen toimintaa ylläpitäville rakenteille on luotava vahva pohja ja sisäisiä käytäntöjä tulee koordinoida paremmin.

Laitoksen syventävissä opinnoissa on useita erikoistumismahdollisuuksia ja erityisalueiden kursseja mm. naamioteatteri, elokuvanäyttelemineen, commedia dell arte, musiikkiteatteri ja lukuisia kursseja sähköisiin välineisiin liittyen. Kurssien opettajiksi kutsutaan vierailevia opettajia. Monasti alan asiantuntija löytyy vain ulkomailta.

Ruotsinkielinen näyttelijäntyön laitos

NorMa - pohjoismainen maisterivuosi - on toiminut pilottihankkeena ja mallina muille teatterialan koulutusohjelmille suhteessa toisaalta tutkintorakenteeseen ja toisaalta kansainvälisyyteen. NorMan opintoja voitaisiin kutsua myös taiteellisen tekemisen laboratoriksi jossa etsitään uutta ilmaisua, tutkitaan omaa työtä ja täydennetään taidollisia ja tiedollisia valmiuksia.

NorMassa on opiskelijoita kaikista Pohjoismaista ja sitä kehitetään yhä kansainvälisempään suuntaan. Verkostoja alan oppilaitoksiin pidetään tärkeinä ja erityisesti pohjoismaiset yhteydet ovat välttämättömiä Suomen pienen ruotsinkielisen väestön takia. Opettajiksi kutsutaan ulkomaisia alan huippuosajia. Vuonna 2005 kutsutaan pohjoismaisia nuoria ohjaajia osallistumaan NorMan opetukseen. Suunnitteilla on tulevaisuudessa jatkaa yhteistyötä ohjaajien työpajalla, johon osallistuisi ohjaajantyön laitokset Pohjoismaista ja joka mahdollisesti jatkossa voisi johtaa yhteispohjoismaisen maisteriluokan syntyyn.

Opintojen tavoitteena on myös edesauttaa tulevien työryhmien syntyä ja yleensäkin työllistymistä. Opintojen aikana tehdään kiertue Pohjoismaihin, jota kautta ammattimainen kiertuetoiminta tulee tutuksi samoin kuin alalle välttämättömät suhteet teattereihin.

Tanssitaiteen laitos

Tanssitaiteen laitoksella koulutuksen uudistamisen lähtökohtana on tanssitaiteilijoiden parempi työllistyminen. Opinnot ovat ammattiin orientoivaa, opiskelijoita ohjataan alusta alkaen omaa työtä kohti. Koulutukseen sisällytetään enemmän opintoja, jotka mahdollistavat pitkän uran ja taiteilijuuden soveltamista uran eri vaiheissa.

Tanssi on kansainvälistä. Laitokselle pyritään paljon myös ulkomailta. Laitoksen opiskelijat ovat ahkeria vaihto-opiskelijoita ulkomailla. Ulkomaille lähteminen on kuitenkin viivästyttänyt kandidaatiksi valmistumista. Maisteriohjelmien uudistaminen mahdollistaa vaihtoon lähtemisen paremmin, kun vaihto voi olla osa henkilökohtaista opintosuunnitelmaa.

Tanssijan maisteriohjelma on suunniteltu kaksivuotiseksi. Jälkimmäisen vuoden aikana ryhmä jakautuu kahteen ryhmään. Toisen ryhmän opetus suunnitellaan henkilökohtaisesti. Opiskelija voi muovata omaa opiskeluaan ja omaa tanssijankuvaansa, erikoistua johonkin tanssin sovellukseen. Opinnot voivat koostua ulkomaan vaihdosta, koreografiopinnoista tai työharjoittelusta, jotka edesauttavat tulevaa työllistymistä tai opintoja voi myös ottaa muiden laitosten ohjelmista.

Toinen ryhmä muodostaa tanssiryhmän, jolle taiteellinen johtaja suunnittelee ohjelmiston. Ryhmän esityksiä viedään myös kiertueelle, mahdollisesti perustettaviin tanssin aluekeskuksiin Suomessa ja ulkomaisiin yhteistahoihin. Tavoitteena on taiteellisen osaamisen syventäminen ja työmahdollisuuksien parantaminen sekä osallistuminen koetanssilaisuuksiin ulkomailla kiertueen aikana. Näin laitokselta valmistuu opiskelijoita joilla on monipuolisemmat ammatilliset valmiudet ja niiden myötä paremmat mahdollisuudet työllistyä.

Valo- ja äänisuunnittelun laitos

Valo- ja äänisuunnittelun koulutuksen uudistamisessa ja laitoksen paluussa Helsinkiin erityisen tarkkaa koordinaatiota vaatii yhteisen opetuksen järjestäminen yliopiston omien laitosten, Taideteollisen korkeakoulun, Sibelius-Akatemian ja Kuvataideakatemian kanssa.

Opintoihin kuuluva harjoittelu pyritään järjestämään kaikille yhtä aikaa opetusjärjestelyjen takia. Se puolestaan edellyttää huomattavan paljon yhteistyötä ja organisointia mahdollisten harjoittelupaikkojen kanssa.

Kustannusarvio

Yliopisto hakee 200 000 € hankerahoitusta uudistettujen teatteri- ja tanssitaiteen tutkintojen toimeenpanoa varten. Rahoitus jaksoituu vuosille 2005 - 2006.

Rahoitus haetaan tutkinnonuudistuksen suunnittelijaan, tuottajaan ja erikoisasiantuntijoiden kutsumiseen. Suunnittelija koordinoi, arvioi ja kehittää koulutusohjelmien uudistusta sekä teatteritaiteen laitoksen toimintaa. Tuottaja organisoii tanssiryhmän ja NorMa-kurssin kiertuetoimintaa ja opiskelijoiden harjoittelua. Lisäksi tutkintojen toimeenpanoa varten tarvitaan eri alojen vierailevia asiantuntijoita kotimaasta ja ulkomailta.

Menot	2005	2006
Suunnittelija A22-24	54 000	54 000
Tuottaja A20-22	45 000	45 000
Erikoisasiantuntijat	20 000	20 000
<i>Yhteensä</i>	<i>119 000 €</i>	<i>199 000 €</i>

Tulot	2005	2006
Opetusministeriö	100 000	100 000
Teatterikorkeakoulu	19 000	19 000
<i>Yhteensä</i>	<i>119 000 €</i>	<i>199 000 €</i>

HANKE-ESITYS VUODELLE 2005

Yliopisto Teatterikorkeakoulu
Hankkeen sisältökuvaus (maisteriohjelmien osalta vähintään seuraavalla sivulla olevat tiedot):
Kansainvälisyyden edistäminen
Yliopiston vuosille 2004 - 2012 laaditussa strategiassa (hyväksytty hallituksessa 10.12.2003) linjataan koulutuksen ja tutkimuksen haasteita kansainvälistyvässä toimintaympäristössä. Yliopisto se on aktiivinen toimija Euroopan muodostuvassa taiteellisessa tutkimus- ja jatkokoulutusalueessa. Se avaa opiskelijoilleen Euroopan taide-elämän, yliopistot ja työmarkkinat ja antaa heille ainekset globaalin vision rakentamiseen.
Hankkeen tavoitteena on tukea strategiassa esitettyjä keskeisiä, kansainvälisyyttä edistäviä tavoitteita. Hankkeen sisältö keskittyy useampaan uuteen päänavaukseen koulutuksessa ja tutkimuksessa. Hanke muodostuu erisuuruista osahankkeista ja ideoista.
<i>Big Stage</i> (yhteyshenkilö: professori Juha Malmivaara) <i>Esitystaiteen ja -teorian työpaja</i> (yhteyshenkilö: professori Annette Arlander) <i>Kansainväliset kirjoittajayhteydet</i> (yhteyshenkilö: professori Harri Virtanen) <i>NorMan kiertuehanke</i> (yhteyshenkilö: professori Erik Söderblom) <i>Pohjoinen Valo4 - Nordisk Ljus4 - Nordic Light4</i> (yhteyshenkilö: professori Markku Uimonen) <i>Pohjoismainen koreografikurssi</i> (yhteyshenkilö: professori Marjo Kuusela) <i>Tanssipedagogiikan intensiivikurssi</i> (yhteyshenkilö: lehtori Soili Hämäläinen) <i>Tutkimuksellinen terminologia</i> (yhteyshenkilö: jatkokoulutuksesta vastaava professori Pentti Paavolainen)

Opetusministeriön aiemmin osoittama hankerahoitus (vuosi / euromäärä)

Kustannusarvio (1000 €)	Yhteensä	2005	2006	2007
Yhteensä	224	224		
Yliopiston osuus	30	30		
Opetusministeriö	174	174		
Muu rahoitus				
- sovittu				
- mahdollinen	20	20		

Mikäli kyseessä on uuden koulutuksen käynnistäminen, tämä on	
- pysyvä koulutuslaajennus (tulisi ottaa huomioon seuraavan kauden tutkintotavoitteissa)	
- määräaikainen koulutuslaajennus	
- toiminnan uudelleen suuntaaminen (olemassa olevaa koulutusta profiloimaan uudelleen tai koulutuslaajennuksen yhteydessä vähennetään koulutusta toisaalla)	

Hankkeen prioriteettinumero yliopiston sisällä:

Nro 2

Kansainvälisyyden edistäminen - Teatterikorkeakoulun hanke-esitys vuodelle 2005

Hankkeen strategiset tavoitteet

Yliopiston vuosille 2004 - 2012 laaditussa strategiassa (hyväksytty hallituksessa 10.12.2003) linjataan koulutuksen ja tutkimuksen haasteita kansainvälistyvässä toimintaympäristössä. Hankkeen tavoitteena on tukea strategiassa esitettyjä keskeisiä, kansainvälisyyttä edistäviä tavoitteita.

Yliopisto se on aktiivinen toimija Eurooppaan muodostuvassa taiteellisessa tutkimus- ja jatkokoulutus-alueessa. Se avaa opiskelijoilleen Euroopan taide-elämän, yliopistot ja työmarkkinat ja antaa heille ainekset globaalin vision rakentamiseen.

Yliopiston näkemyksen mukaan taidekoulutuksessa siirrytään jäykistä vaihtojärjestelmistä yksilöllisen liikkuvuuden ja teemakohtaisen yhteistyön tukemiseen. Monikulttuurisuus alkaa vaikuttaa taiteen tuotantoon, sisältöön ja kysyntään, luo uusia yleisöjä ja koulutustarpeita. Vierailivat opettajat, ulkomailta ja kotimaasta, ja heidän erilaiset maailmankuvansa koetaan koulutuksen vahvuutena.

Hankkeen sisältö

Hanke sisältö keskittyy useampaan uuteen päänavaukseen koulutuksessa ja tutkimuksessa. Hanke muodostuu erisuuruisista osahankkeista ja ideoista.

Big Stage

Opiskelijoita perehdytetään suuren näyttämön käyttöön; sen vaatimuksiin, mahdollisuuksiin, hallintaan ja hyväksikäyttöön. Ohjaajat visualisoivat liikettä sekä painottavat tarinaa, sisältöä ja tunnelmaa. Suurella näyttämöllä ohjaajan täytyy osata kiinnittää katsojan huomio oikeaan paikkaan, koko näyttämölle tai vain yhteen näyttelijään. Opiskelijat työskentelevät taiteellisissa työryhmissä puhenäytelmätekstien parissa. Hankkeeseen osallistuu useamman opettajan opastuksella ohjauksen, valo- ja äänisuunnittelun, näyttelijäntyön ja lavastustaiteen opintojen loppuvaiheessa olevia opiskelijoita Suomesta, Ruotsista ja Viirosta. Hankkeen tavoitteena on tarjota opiskelijoille kokemusta muiden maiden opetustavoista ja teatteriperinteestä sekä helpottaa opiskelijoiden pääsyä työskentelemään teattereiden isoilla näyttämöillä.

Esiystaiteen ja -teorian työpaja

Viime vuonna vakinaistetun esitystaiteen ja -teorian MA-koulutusohjelman opiskelijoiden kykyä kansainväliseen yhteistyöhön vahvistetaan järjestämällä kansainvälinen työpaja ja seminaari. Eri käytäntöjä ja esteettisiä sekä teoreettisia näkemyksiä yhdistetään uutta luovassa työpajassa, jossa opiskelijat erilaisista kulttuuritaustoista saavat kokeilla eri menetelmiä ja lähestymistapoja. Tavoitteena on tutustuttaa opiskelijat muihin eurooppalaisiin taide- ja kulttuurinäkemyksiin. Hankkeessa opiskelijat harjaantuvat työskentelemään vieraalla kielellä ja luovat kontakteja alan verkostoihin.

Kansainväliset kirjoittajayhteydet

Dramaturgian koulutusohjelmassa kirjoittajayhteyksiä laajennetaan kotimaasta ulkomaille. Hankkeessa luodaan kirjoittajayhteyksiä erityisesti Englantiin, Yhdysvaltoihin, Saksaan ja Ruotsiin. Yhteyksien luominen edellyttää yliopistolla kirjoitettavien tekstien kääntämistä ja niiden levittämistä sekä vastaavasti ulkomaisen uuden draaman tuomista opetuskäyttöön yliopistolle.

NorMan kiertuehanke

Yliopiston ruotsinkielisen näyttelijäntyön koulutusohjelman neljänteen opiskeluvuoteen haetaan pääsykokeen kautta lisää opiskelijoita muista Pohjoismaista (Det nordiska magisteråret, NorMa). Keväällä 2004 pääsykoe järjestetään Göteborgissa. Pohjoismaisten ainutlaatuisten maisteriopintojen yhtenä tavoitteena on toimia opiskelijoiden väylänä työelämään. Työllisyyttä edistetään ensimmäistä kertaa kiertueella neljään pohjoismaahan. NorMa-lukuvuoden 2004 - 2005 opiskelijat tutustuvat ammattimaisen kiertuetoimintaan, tulevat tutuiksi pohjoismaisen teatterin ja tanssin kentällä ja solmivat työllistymisensä kannalta tärkeitä suhteita. Samalla kiertue toimii yliopiston järjestämän NorMa-vuoden esittelynä muissa pohjoismaissa. Tavoitteena on houkutella peruskoulutuksensa muissa pohjoismaissa saaneita nuoria teatterintekijöitä suorittamaan NorMa-maisteriopintoja.

Pohjoinen Valo4 - Nordisk Ljus4 - Nordic Light4

Valo- ja äänisuunnittelun koulutusohjelma järjestää kansainvälisen seminaarin valaistussuunnittelijoille ja lavastajille Helsingissä. Seminaarissa tarkastellaan pohjoismaissa tapahtuvan valosuunnittelun erityispiirteitä estetiikan ja käytännön kannalta. Miten työmenetelmät ja ennen kaikkea visuaalinen lopputulos poikkeaa anglosaksisesta valaistusperinteestä, ja miten pohjoismainen kuvataide, valokuvataide ja elokuva ovat vaikuttaneet käsityksemme valon käytöstä taiteena ja taideteoksen osana. Valo on maalaamista isolle kanvaasille, vaikkakin usein katoavaa, yhden pääkytkimen sulkemisen takana olevaa hetken taidetta. Koska valolla on esittävässä taiteessa poikkeuksellisen voimakas neljäs ulottuvuus, aika, on konferenssin nimi Pohjoinen Valo4 valittu myös erottamaan se useasta samannimisestä kuvataidenäyttelystä.

Pohjoismainen koreografikurssi

Pohjoismainen koreografikurssin teemana on tanssi ja media. Kurssilla opiskellaan tanssivideon tekemistä. Vastaavan tyyppinen yhteistyö on aikaisemmin poikunut koreografien ja säveltäjien välistä yhteistyötä. Näiden maiden koreografikoulutus on profiililtaan erilaista ja yhteistyön kautta opiskelijat saavat uusia näkökulmia. Kurssi järjestetään seuraavan kerran Ruotsissa vuonna 2006 ja kurssin teemana on "side-specific". Vuonna 2007 kurssi järjestetään Norjassa ja teemana on kuva tai klassinen musiikki.

Tanssipedagogiikan intensiivikurssi

Tanssinopettajan koulutusohjelma järjestää tanssin koulutusohjelman kanssa yhteisiä opintojaksoja sekä MA-koulutusohjelman että tohtorin tutkinnon opiskelijoille. Opintojaksot järjestetään intensiivikurseina kansainvälisten huippuopettajien johdolla. Opintojaksot ovat avoimia myös opettajien mukanaan tuomille vaihto-opiskelijoille. Kansainvälinen yhteistyö avaa uusia näkymiä tanssinopettajan koulutuksen traditioon ja edistää kansainvälisten kontaktien syntymistä.

Tutkimuksellinen terminologia

Yliopiston jatkokoulutuksen käytössä on melko vähän korkeatasoista teoreettista kirjallisuutta, jossa esittävien taiteiden ja taiteiden välistä käsitteistöä olisi käännetty suomenkielelle. Korkeatasoisten taiteen tutkimusta ja taidetta käsitteleviä tekstien käännösvälikoima kehittää keskeisiä käsitteitä ja terminologiaa, selkiyttää tutkimuksellista keskustelua ja edesauttaa kansainvälistä vuorovaikutusta.

Hankkeen toteutus

Big Stage

Hanke toteutetaan kolmen teatterikorkeakoulun yhteistyönä, jossa ovat yliopiston lisäksi mukana Dramatiska Institutet (Ruotsi) ja Korgems Lavakunstkool (Viro). Ajallisesti hanke toteutetaan kolmessa osassa. Tukholmassa pidetään huhtikuussa viikon mittainen ohjaajien, lavastajien sekä valo- ja äänisuunnittelijoiden työpaja, jossa perustetaan taiteelliset työryhmät ja annetaan luento-opetusta. Helsingissä tai Tallinnassa pidetään toukokuussa kahden viikon työpaja näyttelijöille ja ohjaajille. Samaan aikaan valo- ja äänisuunnittelijat sekä lavastajat tutustuvat Helsingin kaupunginteatterin suureen näyttämöön. Kesäkuussa kaikki osallistujat työskentelevät Helsingin kaupunginteatterin suurella näyttämöllä ja harjoitushuoneissa kolmen viikon ajan. Hankkeeseen sisältyy opetusdemonstraatio.

Esitystaiteen ja -teorian työpaja

Yliopisto järjestää omissa tiloissaan kahden viikon kansainvälisen työpajan ja seminaarin, jossa käytetään ns. integroivaa työtapaa eli teoria ja käytännön työskentely lomitetaan samaan seminaariin. Opiskelijat osallistuvat sähköpostin avulla suunnittelutyöhön sekä valmistelevat valittuun teemaan liittyvän seminaarialustuksen ja esitysaihion. Opiskelijat työskentelevät ryhmissä ja tulokset esitetään demonstraatioiden muodossa. Demonstraatioita arvioidessa huomioidaan myös miten ja millä tavalla eri kulttuuritaustat, näkökulmat ja lähestymistavat ovat vaikuttaneet opiskelijoiden taiteellisiin valintoihin ja toteutuksiin. Työpajan ja seminaarin kokemuksia työstetään kirjoittamalla essee. Yliopisto toteuttaa hankkeen arvostettujen J.W. Goethe-Universitätin (Saksa) ja University of Aberystwythin (Iso-Britannia) kanssa.

Kansainväliset kirjoittajayhteydet

Hankkeessa käännetään englannin, saksan ja ruotsin kielelle 2 - 3 professorin valitsemaan uutta draamatekstiä. Käännökset toimitetaan koulutusohjelman opettajien kontakteja hyväksi käyttäen yliopiston kansainvälisille yhteistyökumppaneille ja Euroopan "new writing"-verkostolle. Myös kansainvälisen teatterunionin verkostoa hyödynnetään.

NorMan kiertuehanke

Kiertue suuntautuu Tukholmaan, Kööpenhaminaan ja Bergenin kautta Reykjavikiin. Kiertuepaikat ovat ammattinäyttämöitä ja kiertueaika on kaksi viikkoa huhtikuussa 2005. Kiertueella NorMa-maisteriopiskelijat esittävät venäläisen, kansainvälisesti tunnetun fyysisen teatterin ja tanssin uudistajan Sasha Pepeljajevin heille tekemän uuden teoksen "Idioter enligt Dostojevski". Dostojevskin tekstin sekä teatterin ja tanssin keinoja yhdistävän ilmaisun pohjalta löydetään esitysmuoto, joka tavoittaa ison yleisön isolla näyttämöllä. Esityksessä tavoitellaan ilmaisua, jossa tanssi, musiikki, laulu ja puhe toimivat tasaveroisina keinoina. Opiskelijat valmistelevat esitystä Pepeljajevin johdolla 1,5 kuukauden ajan. Esitystä tullaan ennen kiertuetta esittämään myös Helsingissä.

Pohjoinen Valo4 - Nordisk Ljus4 - Nordic Light4

Seminaari on valosuunnittelijoiden lisäksi tarkoitettu kaikille työssään valoa taiteellisesti käyttäville, kuten ohjaajille, lavastajille, koreografeille. Se järjestetään yhteistyössä OISTAT:n kanssa, joka on kansainvälinen lavastajien, teatteriarkkitehtien ja valo- ja äänisuunnittelijoiden järjestö. Kutsuttuina luennoitsijoina kuullaan muun muassa erityisen ansioituneita pohjoismaisia valosuunnittelijoita, samoin kuin elokuvaajia ja kuvataiteilijoita joille valo merkitsee enemmän kuin näkyväksi tekemistä.

Pohjoismainen koreografikurssi

Pohjoismainen koreografikurssi järjestetään Suomessa kahden viikon aikana tammikuussa 2005. Opettajana toimii mediataiteilija Kimmo Koskela ja kurssi on myös osa hänen omaa tutkimusprojektiansa. Kurssille osallistuu koreografian opiskelijoita Suomesta (x hlöä), Ruotsista (3 hlöä) ja Norjasta (5 hlöä) sekä opettajia.

Tanssipedagogiikan intensiivikurssi

Hanke toteutetaan yhteistyössä pohjois-amerikkalaisten yliopistojen kanssa, jotka ovat kiinnostuneet tanssi- ja teatteripedagogiikan laitoksen tekemästä tutkimuksesta ja opetuksen kehittämistyöstä. Kanadan kansallista balettikoulua (Canada's National Ballet School and Teacher Training Program, Toronto) pidetään yhtenä maailman johtavista balettikouluista. Pohjois-Carolinan yliopiston (Greenboro) tanssitutkimus on kansainvälisesti erittäin korkeatasoista. Laitoksen kuudesta väitelleestä professorista kaksi on vierailut tanssi- ja teatteripedagogiikan laitoksella. Yhteistyötä suunnitellaan myös Kalifornian yliopiston (UCLA, Los Angeles) kanssa. Sen "World Arts and Cultures"-osasto on yksi Yhdysvaltojen kolmesta yliopistosta, joissa voi suorittaa tohtorin tutkinnon erittäin korkeatasoisessa "performance studies"-ohjelmassa. Pohjois-Carolinan yliopistoa kiinnostaa myös mahdollisuus aloittaa yhteinen tohtoritutkinto-ohjelma.

Tutkimuksellinen terminologia

Hankkeessa kartoitetaan kansainvälistä kirjallisuutta sekä käännettään valikoituja tekstejä suomenkielille. Käännöksiä hyödynnetään opetusmateriaalina (sanastot). Vastaavasti käännetään tiivistelmiä valikoimasta yliopiston tutkimuksia. Kielialueena on englantia, saksa ja ranska.

Hankeorganisaatio

Hanke toteutetaan osana yliopiston koulutusta ja tutkimusta. Hanketta koordinoi opintopalveluiden kansainvälisten asioiden suunnittelija Ann-Christin Hellberg-Sågfors (anki.hellberg@teak.fi) yhdessä koulutusohjelmasuunnittelijoiden ja tuottajien kanssa. Hankkeen koordinoinnin tukena toimii osahankkeiden yhteyshenkilöistä koottu ohjausryhmä. Ohjausryhmä vastaa hankkeen arvioinnista loppuraportin yhteydessä.

Big Stage

Yhteyshenkilö: professori Juha Malmivaara

Esitystaiteen ja -teorian työpaja

Yhteyshenkilö: professori Annette Arlander

Kansainväliset kirjoittajayhteydet

Yhteyshenkilö: professori Harri Virtanen

NorMan kiertuehanke

Yhteyshenkilö: professori Erik Söderblom

Pohjoinen Valo4 - Nordisk Ljus4 - Nordic Light4

Yhteyshenkilö: professori Markku Uimonen

Pohjoismainen koreografikurssi

Yhteyshenkilö: professori Marjo Kuusela

Tanssipedagogiikan intensiivikurssi

Yhteyshenkilö: lehtori Soili Hämäläinen

Tutkimuksellinen terminologia

Yhteyshenkilö: jatkokoulutuksesta vastaava professori Pentti Paavolainen

Kustannusarvio

Yliopisto hakee opetusministeriöltä 174 000€ (78%) hankerahoitusta. Oman perusrahoituksen (13%) lisäksi yliopisto anoo hankkeisiin myös muuta ulkopuolista rahoitusta, josta osa tulee hankkeen yhteistyökumppaneilta ja julkisilta rahastoilta ja säätiöiltä (9%).

Menot

<i>Big Stage</i>	86 000
<i>Esitystaiteen ja -teorian työpaja</i>	10 000
<i>Kansainväliset kirjoittajayhteydet</i>	6 000
<i>Norman kiertuehanke</i>	69 000
<i>Pohjoinen Valo4 - Nordisk Ljus4 - Nordic Light4</i>	8 000
<i>Pohjoismainen koreografikurssi</i>	5 000
<i>Tanssipedagogiikan intensiivikurssi</i>	15 000
<i>Tutkimuksellinen terminologia</i>	5 000
<i>Yhteensä</i>	224 000 €

Tulot

Opetusministeriö	174 000
Teatterikorkeakoulu	30 000
Muu ulkopuolinen rahoitus	20 000
<i>Yhteensä</i>	224 000 €

Virtuaaliyliopisto

Virtuaaliyliopistohankkeet 2005 - 2006

Talousarvio 2005 - 2006

HANKE-ESITYS VUODELLE 2005

Yliopisto	Teatterikorkeakoulu
Hankkeen sisältökuvaus (maisteriohjelmien osalta vähintään seuraavalla sivulla olevat tiedot):	
Virtuaaliyliopistohankkeet	
<p>Virtuaaliyliopistotoiminta tarkoittaa tieto- ja viestintätekniikan käyttöä opetuksessa, hallinnossa ja opiskelijoiden sekä tutkijoiden tukipalveluiden järjestämisessä. Teatterikorkeakoulussa kehitetään omia erityistarpeita vastaavia verkko-oppimateriaalityyppejä; sekä laajoja multimediakirjan kaltaisia kokonaisuuksia että suppeita luentomateriaaleja vastaavia verkkokokonaisuuksia. Verkkomateriaalien ohessa panostetaan mm. draamakirjoittamisen työkalun kehittämiseen; kokonaan verkossa tapahtuvan kirjoittamisen prosessin kehittämiseen. Virtuaalihankkeessa panostetaan yliopiston erityistarpeet huomioonottavien opetusalaohjelmien (esim. FLE3) ja muiden verkko-opetuksen teknisten ratkaisujen käyttöön ja räätälöimiseen (mm. keltalappu tekstinkommentoimishjelmisto).</p> <p>Teatterikorkeakoulun keskeiset opetettavat aineet liittyvät opiskelijan taiteellisten ilmaisutaitojen ja näyttämöilmaisun kehittämiseen. Näiden ilmaisuun liittyvien perustaitojen ympärille suunnitellaan verkko-opiskeluun soveltuvia osioita ja oppimateriaalikokonaisuuksia. Tarjottavat verkko-opinnot voi tarpeen mukaan liittää osaksi korkeakoulun perusopintoja, aikuiskoulutusta tai poikkitaiteellisia ja -tieteellisiä opintoja.</p>	

Opetusministeriön aiemmin osoittama hankerahoitus (vuosi / euromäärä)
2003: 130.000 € ja 2004: 120.000 €

Kustannusarvio (1000 €)	Yhteensä	2005	2006	2007
Yhteensä	342	172	170	
Yliopiston osuus	72	32	40	
Opetusministeriö	270	140	130	
Muu rahoitus				
- sovittu				
- mahdollinen				

Mikäli kyseessä on uuden koulutuksen käynnistäminen, tämä on	
- pysyvä koulutuslaajennus (tulisi ottaa huomioon seuraavan kauden tutkintotavoitteissa)	
- määräaikainen koulutuslaajennus	
- toiminnan uudelleen suuntaaminen (olemassa olevaa koulutusta profiloimaan uudelleen tai koulutuslaajennuksen yhteydessä vähennetään koulutusta toisaalla)	

Hankkeen prioriteettinumero yliopiston sisällä:
Virtuaaliyliopistohankkeet on erillinen hanke-esitys eikä sillä ole prioriteettinumeroa.

Teatterikorkeakoulun virtuaaliyliopistohankkeet vuosina 2005 -2006

Teatterikorkeakoulu tekee opetusministeriölle esityksen virtuaaliyliopistohankkeensa jatkamisesta vuonna 2005 - 2006. Kyseessä on yliopiston oma hanke. Yliopisto on koonnut hankkeeseen kaikki omat virtuaalihankkeensa yhdeksi yhtenäiseksi esitykseksi virtuaaliopetuksen kehittämisestä.

Hanke-esityksessä käytetään vapaamuotoisen tekstin ja talousarvion lisäksi toiminta- ja taloussuunnitelman liitettä 1 (hanke-esitys) sekä liitettä 6 (toiminnan raportointi).

Verkko-opetuksen ja sen tukipalveluiden painopisteet ja miten ne nivELYVÄT yliopiston oman toiminnan kehittämiseen ja tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategiaan

Verkko-opetuksen pääasiallisia toteutustapoja ovat verkko-oppimateriaali, tieteellisesti korkeatasoiset multimedia-verkkokirjat, erilaiset verkko-oppiympäristöt, yhteinen tiedon rakentaminen verkkokeskustelussa sekä ohjelmistot, joiden avulla tekstin kommentoiminen sekä kirjoittaminen verkossa sujuvat helposti ja reaaliaikaisesti. Opettajien ideoimat verkkokokonaisuudet sisältävät suppeampia kurssimateriaaleja sekä artikkeleita.

Verkko-opetus muodostuu neljästä vakiintuneesta kokonaisuudesta:

- A) Teatteri- ja tanssitaiteen historiaa opetetaan verkkokursseina sekä perusopetuksen laitoksilla, maisteriohjelmien erikoistumisopinnoissa sekä avoimessa yliopistossa. Aineistoja päivitetään ja laaditaan editoituja linkkisivustoja. Useimpiin kursseihin yhdistyvät työmuotoina myös verkkokeskustelut ja esseiden prosessikirjoittaminen.
- B) Teatterin ja draaman opettamisen opintoja palvelevia verkko-opintojaksoja on olemassa useita. Osa toteutetaan aikuiskoulutuksen kautta, osa palvelee avoimen korkeakoulun tarpeita, sekä taidekorkeakoulujen yhteisiä opettajaopintoja. Pedagogisen koulutuksen kehittämiseksi työstetään useampia jatkoideoita.
- C) Käsikirjoittamisen ja dramaturgian verkkotyökalut on otettu käyttöön avoimessa korkeakoulussa, aikuiskoulutuksessa sekä perusopetuksessa.
- D) Erilliset opettaja- ja laitoskohtaiset projektit, kuten esitystaiteen ja teorian opintomateriaali sekä opettajakohtaiset kurssiaineistot, täydentävät valikoimaa. Teoriaopetuksen ja teosanalyysin välineitä työstetään.

Lyhyt kuvaus osahankkeista

1. Uudet käynnistettävät hankkeet (2005)

Eurooppalaisen teatterin linkkisivusto

Opintojaksoa varten suunnitellaan linkkisivusto, joka toimii luentokurssin yhteydessä verkkomateriaalina. Verkkomateriaali liittyy Avoimen yliopiston julkaisemaan opintokansioon. Verkkomateriaali täydentää opintokansiota kommentoimalla ja esittelemällä aihepiiriin liittyviä ulkomaisia verkkosivuja. Verkkomateriaaliin pyritään koostamaan yhteystiedot visuaalisesti (videoita, ääntä) ja tiedollisesti kiinnostaville ja korkeatasoisille kansainvälisille verkkosivuille. Tuotanto valmistuu vuonna 2005, jolloin toteutetaan: käsikirjoittaminen ja suunnittelu sekä tekninen suunnittelu ja visuaalinen ulkoasu.

Tanssi-, teatteri- ja esitystaiteen aineistoarkisto (2005 - 2006)

Yliopistossa on käynnistymässä tanssi-, teatteri- ja esitystaiteen aineistoarkisto-projekti, jossa tullaan hyödyntämään virtuaaliyliopiston osaamista. Sähköinen arkistointi-, tietokanta- ja verkottamisprojektin avulla tanssia, teatteria ja esitystaidetta koskeva primaariaineisto tulee olemaan helpommin saatavilla ja tutkittavissa. Aineistoarkistoa käyttävät opiskelijat, tutkijat ja opettajat. Aineiston rakentaminen alkaa yliopiston omasta piiristä, mutta tulevaisuudessa aineistoa voi hyödyntää valtakunnallisena arkistona myös muualla tehtävään alan tutkimukseen.

Aineistoarkiston projekti rakentaa yhteydet olemassa olevien tietokantojen ja projektien kanssa. Tärkeimpinä olemassa olevista tietokannoista ovat Tanssin tiedotuskeskuksen TANKA sekä Teatterin tiedotuskeskuksen ja Teatterimuseon yhteinen ILONA-esitystietokanta. Hanke toteutetaan yliopiston eri palveluiden yhteisenä hankkeena. Yhteistoiminnallisina yksikköinä virtuaaliyliopiston kanssa hankkeessa toimivat ainakin jatko-opintojen vastuualue, kirjasto ja opetusteatteri. Virtuaaliyliopisto osallistuu projektiin omilla osaamisalueillaan, kuten verkkokäsikirjoittaminen sekä suunnittelu, tekninen suunnittelu ja toteuttaminen sekä visuaalisen ilmeen toteuttaminen. Arkistoaineisto-projektiin on anottu käynnistysrahaa Suomen Akatemialta (infrastruktuuri-raha).

2. Peruskoulutukseen integroidut ja jatkuvat osahankkeet

Virtuaaliyliopistohankkeen kautta toteutetaan ja rakennetaan verkkomateriaaleja jokaisen opettajan omien tarpeiden mukaan. Aiemmin toteutetut laadukkaat verkkoaineistot ovat edelleen käytössä ja niitä sekä kehitetään että päivitetään jatkuvasti. Uusia opettajien mielekkäiksi ja tarpeellisiksi kokemia aineistohankkeita käynnistetään kun opettajien osaaminen verkkomateriaalien tuottajana paranee säännöllisen tutortoiminnan ansiosta. Oleellista opettajien verkkosivuhankkeiden toteutumisessa on yksittäiselle opettajalle tarjottava tuotannollinen tuki. Myös verkkoaineistojen visuaalisen ilmeen kehittäminen on tärkeää.

Esitystaiteen ja teorian maisterinkoulutusohjelman verkko-oppimateriaali

Uudelle esitystaiteen ja -teorian koulutusohjelmalle kootaan professori Annette Arlanderin ideoima verkko-oppimateriaali, jossa on perustietoja esitystaiteen kannalta keskeisistä taiteilijoista suomen kielellä ja linkit heidän kotisivuilleen sekä lyhyet suomenkieliset tiivistelmät tai esittelyt tärkeistä teoriateksteistä ja, mikäli mahdollista, linkit alkuteksteihin. Verkkomateriaalin ensimmäisen osa valmistuu vuonna 2004. Sen jälkeen verkkokokonaisuuden jatkokehittely ja täydentäminen jatkuu: luodaan verkkomateriaalin toinen ja kolmas osa ja kehitetään sivustoja (tehtävät, aikataulut, keskustelu- ja kommentointimahdollisuus).

Digitaalinen portfolio

Yliopisto edistää digitaalisen portfolion käyttöä, joka monia eri viestintäkeinoja hyödyntävänä soveltuu hyvin esittävän taiteen alalle. Digitaalista portfolioa kokeillaan ensin tanssinopiskelijoille. Tanssinopiskelijoiden kokeilussa saadaan selvitettyä mitä teknisiä ratkaisuja on mahdollista ja mielekästä käyttää sekä millä lailla portfolio on järkevintä toteuttaa pedagogisesti (esim. portfoliokurssin sisällön testaaminen). Kokeilussa ratkaistaan myös miten Tauno (teatterin, tanssin ja elokuvan rekrytointisivusto) ja Tanka (suomalaisen tanssin tietokanta verkossa) saadaan kytkettyä hankkeeseen. Kokeilun tuloksia ja sovelluksia hyödynnetään kun portfoliohanke laajennetaan käsittämään myös muiden laitosten opiskelijat. Virtuaaliyliopisto työstää digitaalista portfolioa yhteistyössä opintopalvelujen kanssa.

Säännölliset verkkokurssit / verkkomateriaalit

Teatteri- ja tanssitaiteen historian kahden opintoviikon laajuiset verkko-oppimateriaalit (ulkoeurooppalaiset teatteritraditiot; aasialaisen teatterin- ja tanssin historia, suomalaisen taidetanssin historia, valaistuksen historia verkkokurssi ja Suomen teatterihistoria) tarjoavat hyvän mahdollisuuden itseopiskeluun sekä luento-opetuksen, verkkokurssien että tenttien yhteydessä. Verkkomateriaalia käyttävät yliopiston omat opiskelijat, mutta materiaali soveltuu hyvin tukiaineeksi myös Suomen virtuaaliyliopiston piirissä olevien yliopistojen opiskelijoille sekä avoimen yliopiston ja muiden oppilaitosten opiskelijoille.

3. Muut jatkuvat sisältötuotantohankkeet

Tekstipankki

Verkossa toimiva professori Harri Virtasen ideoima tekstipankki perustettiin uutena sähköisenä työkaluna. Tekstipankkiin kartutetaan mm. opiskelijoiden tuottamia tekstejä, joita sekä opetushenkilökunta että opiskelijat voivat lukea ja tulostaa. Tekstipankkia voi hyödyntää myös opetuksessa - työpajoissa, näyttämö- ja tekstiharjoituksissa sekä pääsykokeissa. Tarkoitus on tehdä uudesta draamasta olennainen osa oppimisympäristöä ja herättää sisällöllistä keskustelua. Vuonna 2005 tekstipankin teknisessä jatkokehittämissä laaditaan tietokannat ja otetaan käyttöön verkkolomakkeet sekä kehitetään käyttöliittymää.

Kuvapankki

Tietohallintopalvelujen kehittämässä ja rakentamassa tietokannassa sijaitsevaa perusopetuksen yhteydessä käytettävää verkkokuvapankkia tullaan kehittämään edelleen sekä teknisesti että ohjelmistollisesti yliopiston lähiopetuksen käyttöä ajatellen. Verkkokuvapankin ensimmäinen versio on otettu perusopetuksen käyttöön syksyllä 2002. Virtuaaliyliopisto kehittää verkkokuvapankkia yhteistyössä tiedotus- ja julkaisu-palveluiden sekä rekrytointipalveluiden kanssa. Vuonna 2005 kuvapankin teknisessä jatkokehittämissä laaditaan tietokannat ja otetaan käyttöön verkkolomakkeet sekä kehitetään käyttöliittymää.

Käännöstyö

Teatteri- ja tanssihistorian opintomateriaalien kääntäminen ruotsiksi käynnistetään (osat Eurooppa ja Suomi). Käännöksiä tullaan käyttämään ruotsinkielisessä näyttelijäntyön koulutusohjelmassa ja pohjoismaisessa maisterikoulutuksessa (NorMa). Käännöstyöhön joudutaan tekemään ulkopuolisena työnä sekä käyttämään ulkomaisia sisältöeditoreja. Aasian aineistoon kohdistuva kansainvälinen kiinnostus merkitsee jatkossa englanninkielisen version toimittamista.

4. Kirjastohankkeet

Opinnäytetöiden siirtämistä verkkoon jatketaan edelleen ja luodaan opiskelijoille ja tutkijoille mahdollisuus lukea opinnäytetöitä kokonaisuudessaan verkon välityksellä koulun palvelimelta. Hankkeen tarkoituksena on selvittää miten opinnäytteitä voi lukea ja esitystallenteita katsella myös verkon välityksellä. Tämän lisäksi suunnitellaan kirjaston tiedonhankinnan opetuksen tueksi verkkomateriaali, joka ottaa huomioon erityyppisten opiskelijoiden tiedonhankinnan erityistarpeet. Virtuaaliyliopisto avustaa kirjastoa myös tuottamaan verkkopalveluksi interaktiivisen kirjastokartan, jonka avulla kirjaston kokoelmia esitellään ja tehdään saavutettavammaksi verkon välityksellä. Kirjastokartta sijoitetaan kirjaston uusille verkkosivuille.

Kirjasto osahankkeiden tuotanto käynnistetään vuonna 2004. Tuotantotyö käsittää verkkosivujen sisällön ja rakenteen suunnittelun sekä mahdollisen kuvamateriaalin ja artikkelimateriaalin kokoamisen ja skannaamisen. Projektit pyritään konkreettisesti toteuttamaan vuonna 2005.

5. Ulkopuoliset yhteistyöhankkeet

Taidekorkeakoulujen virtuaaliopetuksen yhteistyö / kirjoittajakoulutus

Helsingin seudun taidekorkeakoulujen yhteistyön mahdollisuuksia ja mahdollisten yhteisten opintokokonaisuuksien kehittelyä jatketaan. Yksi kehitteillä olevista ideoista on taideyliopistojen yhteinen taidealan kirjoittajakoulutus verkossa. Koulutuksen tavoitteena olisi opettaa tekijälähtöisen tekstin kirjoittamista, oman tekemisensä käsitteellistämistä. Opetuksen tavoitteena olisi antaa yksilöllistä kirjoittamisen opetusta ja välineet laatia erityyppistä ja tasoista tekstiä: mm. tiedotteita, esitelmiä, opetuksessa käytettäviä tekstejä ja työsuunnitelmia.

Taideteollisen korkeakoulun virtuaaliyliopisto / oppiympäristöyhteistyö - teatterin ja draaman opettaminen

Taideteollisen korkeakoulun kehittämää FLE3 (Future Learning Environment) oppimisympäristön käyttöä jatketaan Teatterikorkeakoulun verkkokursseissa. Teatterin ja draaman opettamisen avoimen yliopiston verkko-opinnoissa pyritään käyttämään ongelmakeskeistä ryhmäoppimista. Verkkokursseilla tutorin työpanos on keskeinen. Kurssien tutorina toimii aikuiskoulutusyksikön erikoissuunnittelija, joka vastaa myös kurssien sisällön suunnittelusta ja käytännön rakenteesta. Taideteollisen korkeakoulun virtuaaliyliopiston henkilökunta vastaa kurssien teknisestä tuesta sekä oppimisympäristön ylläpidosta palvelimellaan.

Helsingin yliopiston valtiotieteellinen tiedekunta / ohjelmistoyhteistyö - seminaariverkkotyökalu sekä draamatekstiverkko

Yliopisto suunnittelee hanketta, jossa tieto- ja viestintäteknikkaa hyödynnetään seminaarityöskentelyssä. Tässä hankkeessa opiskelijoille pyritään suunnittelemaan sopivat tekniset yhteydenpitoratkaisut verkossa tapahtuvaan kirjoittamiseen sekä tekstin kommentoimiseen. Seminaarityökaluksi räätälöidään nk. keltalappu-tekstinkomentointiohjelma yhteistyössä Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan atk-suunnittelijoiden kanssa. Keltalappu-järjestelmässä opiskelijoilla on mahdollisuus kysellä, keskustella ja kommentoida suoraan opiskelumateriaaliin. Opiskelijat voivat kirjoittaa ja kommentoida muiden opiskelijoiden tekstejä sähköisesti verkossa.

Nk. keltalappu-tekstinkomentointiohjelmaa hyödynnetään myös Draamatekstiverkon (40 ov) kokonaisuuden kehittämisessä. Draamatekstiverkosta muodostetaan monipuolinen käsikirjoittamisen verkko-opetusjärjestelmä. Sisällöllisesti ja teknisesti kehittävään kokonaisuuteen kuuluu Käsikirjoittajakoulun (10 ov) lisäksi Näytelmäkoulu verkossa (10 ov). Draamatekstiverkkoa laajennetaan jatkossa myös draamankirjoittamisen muille alueille.

Teatterin- ja/tai tanssintutkimuksen opintokokonaisuus / opetusyhteistyö

Teatterin ja tanssin tutkimuksen opintokokonaisuuden selvittelyä jatketaan. Kehittämistavoitteena on valtakunnallinen verkosto, jonka opintokokonaisuuteen eri osapuolet tuottavat oppimateriaalia verkkoon. Valtakunnalliseen verkostoyhteistyöhön osallistujiksi on kaavailtu Teatterikorkeakoulua, Helsingin yliopiston

teatteritieteen oppiainetta sekä Tampereen yliopiston teatterin ja draaman tutkimuksen oppiainetta ja näyttelijäntyön laitosta. Vuoden aikana verkossa kartoitetaan opintokokonaisuuteen mahdollisesti soveltuvat kurssit sekä suunnitellaan opintokokonaisuuden hallinnointi ja tekninen toteutus.

Virtuaaliyliopistotoiminnan arviointi- ja seurantasuunnitelma

Hankeorganisaatiossa ylintä päätösvaltaa käyttää rehtorin nimittämä virtuaaliyliopistotyöryhmä, joka suunnittelee ja koordinoi yliopiston tieto- ja viestintäteknikan käyttöä opetuksessa. Projektia hallinnoi työvaliokunta ja sen kokopäiväisenä määräaikaisena työntekijänä toimii verkkotuottaja. Hankkeen osana aikaisena teknisenä tukihenkilönä toimii multim mediasuunnittelija.

Yliopisto osallistuu aktiivisesti Suomen virtuaaliyliopiston toimintaan. Suomen virtuaaliyliopiston yhteyshenkilönä toimii virtuaalihankkeen tuottaja. Suomen virtuaaliyliopiston konsortion jäsenedustajana toimikautena 2004 - 2006 toimii rehtori ja varaedustajana jatkotutkimuksesta vastaava professori.

Virtuaaliyliopistotoiminnan seurannan ja arvioinnin suorittaa virtuaaliyliopiston työvaliokunta, jonka jäsenet on valittu edustuksellisesti niin että kukin heistä edustaa omaa yksikköään.

Jokaisen toteutetun verkko-opetusjakson päätteeksi kerätään opiskelijoilta sekä opettajilta kurssipalaute, jonka avulla kartoitetaan ja kehitetään toiminnan laatua. Tieto- ja viestintäteknikan strategian herättämiä kysymyksiä käsitellään laitoskohtaisesti. Tavoitteena on esitellä uusia opetuskäytön ideoita ja pohtia niiden toteuttamismahdollisuuksia sekä tehdä tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytöstä osa yliopiston toimintakulttuuria. Virtuaalihanketta tehdään tutuksi laitoksilla siitä yleisesti tiedottamalla sekä järjestämällä henkilökunnalle ja opiskelijoille mm. seminaaritilaisuuksia sekä verkkomateriaali demo-tilaisuuksia.

Virtuaaliyliopiston työvaliokunnan jäsenet ovat:

Professori Pentti Paavolainen, puheenjohtaja
pentti.paavolainen@teak.fi
(jatkokoulutus ja tutkimus)

Suunnittelija Anna Nybondas
anna.nybondas@teak.fi
(avoin yliopisto)

Verkkotuottaja Michaela Bränn
michaela.brann@teak.fi
(virtuaaliyliopisto)

Suunnittelija Jan-Peter Kaiku
janpeter.kaiku@teak.fi
(tanssitaiteen laitos)

Tietohallintopäällikkö Timo Mansukoski
timo.mansukoski@teaki.fi
(tietohallintopalvelut)

Erikoissuunnittelija Pekka Korhonen
pekka.korhonen@teak.fi
(aikuiskoulutusyksikkö)

Teatterikorkeakoulun tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön strategia

Virtuaaliyliopistotyöryhmän jäsenet vastaavat siitä, että tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön strategian toteutuminen on koordinoitu opintopalveluissa ja laitoksilla. Yliopiston tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön strategia on julkaistu osoitteessa: <http://www.teak.fi/virtuaali/>

Kokonaiskustannukset ja OPM:n rahoitusosuus

Vuonna 2005 virtuaaliyliopistohankkeen vuosittainen kokonaiskustannus on 172.000€, josta opetusministeriön rahoitusosuutena haetaan 140.000 € (81%). Yliopiston oma rahoitusosuus on 32.000€ (19%). Vastaavasti vuonna 2006 kokonaiskustannus on 170.000€, josta opetusministeriön rahoitusosuutena haetaan 130.000 € (76%). Yliopiston oma rahoitusosuus on 40.000€ (24%).

Aineistotuotannon ja käännöskustannusten lisäksi hankkeen yhteisissä kuluissa ja hallinnoinnissa painotetaan vuosina 2005 - 2006 kolmea tarvetta: ohjelmistohankinnat (software), tekninen tukihenkilö (henkilöstöresurssit) ja tekninen infrastruktuuri (hardware). Hankkeen yksityiskohtainen talousarvio esitetään erillisenä liitteenä.

Ohjelmistohankinnoissa investoidaan verkko-opetuksessa käytettäviin ohjelmiin ja niitä varten tarvittavien palvelimien hankkimiseen sekä tietohallintopalveluiden henkilöstön käyttökoulutukseen. Näin turvataan aineistopankkien tietokantojen toimivuus, seminaarityökaluverkon toimintapuitteet sekä verkko-opetuksen jatkokehittäminen. Verkko-oppiympäristöjen käyttö yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa edellyttää käyttökorvauksien maksamista.

Teknistä infrastruktuuria vahvistetaan uusimalla virtuaaliyliopiston tietokonekanta ja hankkimalla digitaalisia kameroita, joiden avulla voidaan täyttää opetushenkilökunnan toiveet tieto- ja viestintätekniikan käytöstä taiteellisen työskentelyn apuvälineenä.

Suunnitelma hankkeen toiminnan jatkumisesta hankerahoituksen päätyttyä

Yliopistossa on käynnissä strategiatyö, jonka ensimmäinen osa koulutus ja tutkimus hyväksyttiin joulukuussa 2003. Keväällä 2004 valmistetaan strategian toinen osa, joka käsittelee oppimisympäristöä, palveluja ja organisaatiota. Virtuaaliympäristöä käsitellään oppimisympäristön tasavertaisena osana.

Virtuaalihankkeeseen kuuluvat palvelut, kuten tuottaminen ja pedagogia, integroidaan yliopiston opinto- ja tietohallintopalveluihin. Suuriin teknisiin tai henkilöstöpanostuksiin ei yliopiston normaalirahoitus anna mahdollisuuksia. Teknisen ja multimedia-asiantuntemuksen varmistaminen on keskeinen kysymys.

Virtuaaliyliopiston työryhmä vakinaistetaan. Se koordinoi toimintaa, poistaa päällekkäisyyksiä, ja vastaa virtuaaliyliopiston kehittämisestä ja arvioinnista. Se myös valmistelee aluetta koskevat hanke-esitykset, levittää tietoa virtuaaliopetuksen mahdollisuuksista, pitää yllä virtuaalipedagogista keskustelua ja tekee aloitteita uusien alueiden saamiseksi virtuaaliopetuksen piiriin. Teatterikorkeakoulu on pieni yliopisto, jossa välimatkat eivät ole pitkät ja eri toiminnot ovat lähellä toisiaan. Virtuaaliyliopiston työryhmä rakentaa koulutuksen ja tukipalvelut kattava virtuaaliosajien verkoston.

Yhteystiedot: www.teak.fi/virtuaali

Teatterikorkeakoulun virtuaaliyliopistohankkeet vuosina 2005 - 2006

Talousarvio hanke-esitykseen (€)

Tulot	2005	2006
Opetusministeriön rahoitusosuus	140 000	130 000
Yliopiston oma rahoitusosuus (virkapalkat + infra)	32 000	40 000
<i>Yhteensä</i>	172 000	170 000

Menot	2005	2006
Yhteiset kulut ja hallinnointi	60 000	60 000
pedagoginen tuki		
tuotantotuki		
hallinnollinen tuki		
tekninen tuki		
koulutus		
toimistotarvikkeet		
tiedotus		
Investoinnit		
atk-ohjelmistot ja -laitteet		10 000
Uudet käynnistettävät hankkeet		
eurooppalaisen teatterin linkkisivusto	2 000	
tanssi-, teatteri- ja esitystaiteen aineistoarkisto	30 000	
Sisältöhankkeet		
tekstipankki ja kuvapankki	10 000	
käännöstyö	30 000	20 000
Yhteistyöhankkeet		
mm. seminaariverkkotyökalu, draamatekstiverkko		20 000
Peruskoulutukseen integroidut osahankkeet		
esitystaiteen ja -teorian MA-ohjelman linkkisivusto	20 000	
digitaalinen portfolio	10 000	20 000
verkkokurssit / verkkomateriaalit		30 000
Kirjastohankkeet	10 000	10 000
opinnäytetyöt verkossa		
tiedonhaun verkkomateriaali		
interaktiivinen kirjastokartta		
<i>Yhteensä</i>	172 000	170 000

Teatterikorkeakoulu
Helsinki
2004

www.teak.fi